

UNIVERZITA KARLOVA
Přírodovědecká fakulta

**Perspektivy rozvoje služeb, rekreace
a cestovního ruchu v Praze 17**

(cvičení z ekonomické geografie)

1. Výběr:

Záměrně jsem pro vypracování zvolil lokalitu svého bydliště – Prahu 17, Řepy. Jedná se o západní část Prahy, kde se na poměrně velkém sídlišti z 80. let koncentruje mnoho panelových domů. Praha 17 sousedí s pražskou částí Motol, Zličín a Ruzyně. Řepy jsou napojeny na městskou hromadnou dopravu tramvajovou tratí, kde operuje linka 7, 9, 10 a noční linka 58. Z autobusů dopravující občany bych operují linky 164, 180, 225. Nedaleká konečná stanice metra Zličín a vlakové nádraží ve Zličíně dopravní dostupnost ještě zlepšují. Praha 17 leží na významné dopravní tepně – výpadovce na Plzeň. Dopravně vytižená spojnice Karlovarské silnice a Stodůlek přiděluje sice občanům potíže z hlediska zvýšené hladiny hluku, ale na druhou stranu usnadňuje dopravní spojení s destinacemi ležícími tímto směrem.

Zajímaly mne detaily ohledně rozpočtu a plánů zastupitelů na nadcházející roky a zjištění těchto faktů si od této práce slibuji.

2. Přírodní podmínky:

Západní okraj Prahy je mírně vyvýšen nad Pražskou kotlinou protékanou Vltavou. Nadmořská výška se pohybuje okolo 350-400 m n. m. Množství zeleně je podobné jako v okrajových částech Prahy a vyšší než v jejím centru. Díky nedalekému Ruzyňskému letišti a uzávěře na výškové stavby jsou zde dobré rozptylové podmínky, které jsou umocněny rovinatým charakterem území.

3. Historické a kulturní zajímavosti:

Písemné zmínky o Řepích se začínají objevovat již v roce 1264, většího „jména“ však Řepy dosáhly však díky zločinci Babinskému, který je na místním hřbitově pohřben. Ve staré části Řep, na SZ okraji je bývalá ženská věznice a také kostel sv. Martina. K výraznějšímu rozvoji došlo až po roce 1968, kdy s rozšiřováním Prahy došlo k jejich připojení k hlavnímu městu. Počátkem 80. let se začalo budovat sídliště pro zhruba 20 000 obyvatel., které bylo dokončeno v roce 1991.

4. Základní data o obyvatelstvu:

K 30.9.2005 je v Praze 17 evidováno 24 214 obyvatel, 6915 bytů a 836 domů (zdroj MÚ Řepy). Na 326 ha tedy vychází hustota cca 7 400 obyv/km². Domy se nacházejí ve staré části městské části a jsou mnohdy prvorepublikového stáří. Nové rodinné domy byly po válce vystaveny po pravé straně Plzeňské ulice při cestě na Plzeň. Jelikož se jedná o městskou část, nejsou zde žádné domy (ani byty) evidovány jako určené k rekreaci. V následující tabulce je vývoj počtu trvale obydlených bytů v letech 2001-2004.

Území	Rok				Počet bytů celkem v letech 2001-2004	Průměrný počet bytů v letech 2001-2004	Průměrný počet bytů v letech 2001-2004 na 1000 obyv.
	2001	2002	2003	2004			
Hl. m. Praha	3 210	3 950	4 415	5 924	17 499	4 375	3,8
v tom městské části:							
Praha-Řepy 17	1	86	37	370	494	124	5,3

Tab1: Trvale obydlené byty podle období výstavby domu, SLDB 2001 (Zdroj ČSÚ)

Území	Rodinné domy				Bytové domy			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Hl. m. Praha	768	857	975	717	1 806	3 560	3 405	5 167
v tom obvody:	v %							
Praha 17	0,8	0,5	0,7	6,0	-	-	5,4	-
Území	Nástavby, vestavby a přístavby							
	k rodinným domům				k bytovým domům			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Hl. m. Praha	130	133	261	124	526	455	954	577
v tom obvody:	v %							
Praha 17	3,1	3,0	0,8	-	-	2,6	4,4	-

Tab2: Počet zahájených bytů ve stavbách pro bydlení podle druhu objektu v kraji Hl. m. Praha podle 22 správních obvodů v letech 2001-2004 (Zdroj ČSÚ)

5. Zhodnocení významu druhého bydlení:

Druhé bydlení v Praze 17 hraje naprosto podružnou roli. Řepy jsou sídlištěm s několika málo rodinnými domy. Žádné druhé bydlení zde není realizováno. Naopak obyvatelé této městské části hlavně v letní části roku hromadně opouštějí své byty, což je jasně patrné na obsazení parkovišť automobily.

6. Analýza stavu služeb:

Městská část	Kanalizace s napojením na ČOV (ano=1, ne=0)	Plynofikace (ano=1, ne=0)	Kultura				Sport (vč. školních zařízení přístupných veřejnosti)	
			kino	muzeum	galerie	kostel	tělocvična	hřiště
Hl. m. Praha			34	74	160	198	191	253
Praha 17	1	1	-	-	1	1	4	4

Tab3: Vybavení městských částí vybranými druhy zařízení k 31. 12. 2004 (Zdroj ČSÚ)

Městská část	Školství			Zdravotnictví			Sociální zabezpečení		
	mateř. škola	základní škola	střední škola	nemocnice	ordinace praktického lékaře		domov důchodců	domov - penzion pro důchodce	dům s pečovatelskou službou
					pro dospělé	pro děti			
Hl. m. Praha	340	219	194	59	529	247	15	6	40
Praha 17	8	3	1	-	6	8	1	-	-

Tab4: Vybavení městských částí vybranými druhy zařízení k 31. 12. 2004 -pokračování (Zdroj ČSÚ)

V městské části Praha 17 se pochopitelně nachází kanalizace s plynofikací, z kulturních center jen jeden kostel a jedna galerie.

Pro sport jsou však lepší podmínky. U každé základní školy jsou velká víceúčelová hřiště s nově zrekonstruovaným povrchem. Celkem 9 tělocvičen (v tabulce 3 jsou uvedeny jen ty, které jsou přístupné veřejnosti, zbylé jsou pro potřebu výuky na školách) a jedna velká tělocvična ve vlastnictví Sokol Řepy. U tramvajové točny v blízkosti nádraží Praha-Zličín se nachází škvárové fotbalové hřiště.

Celkem 8 mateřských škol zahrnuje i jesle pro děti mladšího předškolního věku. Již zmíněné 3 základní školy pojmu každá až cca 650 žáků.

O zdraví obyvatel Řep se starají lékaři v celkem 14ti ordinacích, 6 z nich je určeno pro dospělé a 8 pro děti. Pohotovost je zajištěna v motolské nemocnici, jejíž časová dostupnost pro obyvatele Řep je díky přímé autobusové lince vynikající.

Péče o seniory je zajištěna v domově důchodců, který se v katastru městské části nachází jeden.

Mezi další služby poskytované na území městské části patří poskytování služeb kabelové televize včetně internetu operátorem UPC Česká republika, telefoních služeb mnoha operátorů v čele se španělskou Telefoniou. Nevelké a málo horizontálně členité území je dobře pokryto signálem všech tří mobilních operátorů.

7. Služby spjaté s cestovním ruchem, ubytování a pohostinství:

V katastru městské části Praha 17 – Řepy jsou celkem 4 hromadná ubytovací zařízení s celkovou kapacitou 285 lůžek. Konkrétně se jedná o Penzión u Lípy, Comfort Hotels Prague, Ubytovna Řepy a hodinový hotel s blíže neurčenou kapacitou...

V katastru je celá řada restaurací různých kategorií a typů. Od klasického fast food – Mc Donald's, přes čínské bistro, klasickou pivnici, car club až po luxusní restauraci U lípy. Před několika lety trh velmi rychle zareagoval na skupinu dělníků obývajících nedalekou dělnickou ubytovnu tím, že se na sídlišti v místě bývalých kočárkárén hlavně v létě otevírají občerstvovny, kde dělník při cestě z výkopu uhasí svou žízeň několika vypitými lahvovými pivy.

Praha 17 nedisponuje kempem, ale v nedalekém Zličíně v blízkosti požární nádrže funguje v letním období kemp s kapacitou 80 osob. Další, větší kemp se nachází v městské části Praha Motol. Tento kemp nabízí i místa pro karavany a těží ze své příhodné polohy u golfového areálu.

8. Hlavní problémy:

Mezi hlavní problémy katastru Prahy 17 patří nedostatek volných bytů. Postupně se v Řepích staví, ale dokončované byty nestačí uspokojit poptávku. Dochází také k vystěhovávání neplatičů, ale počet takto uvolněných bytů je během jednoho roku možné počítat v jednotkách a pro nově nastoupivší jsou podmínky nájmu velmi nevýhodné, neboť musí uhradit dluh na nájemném, který se nezdá pohybuje i v milionech korun.

Dalším problémem je jednoúčelovost sídliště. Sídliště bylo vybudováno za účelem bydlení a k tomu také slouží. Proto zde nenajdeme místa k rekreaci a odpočinku. Jedna galerie je na 20 tis. obyvatel málo, sídliště postrádá kino a v jednom ze tří kulturních středisek se nachází diskotéka. Naštěstí absence kin není problémem, protože se v blízkosti nachází hned několik multiplexů – 2 na Smíchově a jeden ve Zličíně.

Nedostatek dostatečně vybavených dětských hřišť prostých psích výkalů vidím jako problém hlavně pro rodiny s malými dětmi. V nedávné minulosti byla některá tato hřiště jistě nemalým nákladem rekonstruována, ale zapomnělo se, že písek mají rády nejen děti, ale i psi a kočky. Na sídlišti žije mnoho majitelů psů. Své miláčky chodí vyprazdňovat na chodníky a trávníky mezi paneláky a je jen malá část těch pejskařů, kteří si po svém miláčkově „nadílku“ uklidí. Tento fakt osobně vidím jako velký problém, protože po setmění téměř není možné přejít trávník bez rizika. Na sídlišti sice jsou speciální koše s pytlíky, ale hlavní problém je v přístupu obyvatelstva. Pomůže jen výchova, represe považují za neúčinné ale ne zbytečné.

9. Možnosti řešení zmíněných problémů:

Jednoučelovost sídliště změnit nelze. Sídliště vždy bude sídlištěm. Ale je možné na sídlištích vybudovat dodatečné areály pro rekreaci a nabídnout služby, které chybí. Ukáže jen čas, které služby budou zapotřebí a konkurenceschopnost prověří, jestli je daná služba opravdu nezbytná.

Uvádím příklad vývoje jednoho typu služeb. Jedná se o malé potraviny - večerky, které se po revoluci rozšířily na sídlišti. Byla to nová služba, která do té doby k dispozici nebyla. S vybudováním supermarketů a hypermarketů však tyto večerky přestaly být konkurence schopné a postupně zanikly.

K problému s psími výkaly: Jak jsem již zmínil, pomůže jen výchova. Věřím, že když budou na sídlištích umístěny v dostatečném počtu speciální koše s pytlíky bude i větší snaha majitelů psů jejich exkrementy uklízet. Zavedl bych pro majitele psů povinnou registraci a určitý poplatek, který by se odvíjel od velikosti (hmotnosti) zvířete. Člověk je tvor od přírody líný a proto se může stát, že majitel po psovi neuklidí. Bude-li přistižen dozorčím orgánem (nejspíše policií), musel by neprodleně zaplatit pokutu, která by nebyla paušální, ale závisela by na majitelových příjmech. Kdyby majitel psa dostal pokutu 5 % z ročního příjmu, asi by se divil a v budoucnu by byl vždy v úklidu pořádný.

10. Hodnocení rozpočtu obce:

Rozpočet městské části Praha 17 je v porovnání s hlavním městem Prahou naprosto zanedbatelný. Rozpočet pro městskou část pro rok 2006 byl sestaven jako vyrovnaný a to ve výši 151,711 mil Kč, kdežto celá Praha měla k dispozici prostředky v celkové výši 43,8 mld. Kč.

Největší část rozpočtu tvoří tyto celky:

- a) Rozvoj obce
Celkové náklady ve výši 18,49 mil Kč jsou plánovány na regeneraci panelových domů a přístavbu výtahu v poliklinice Žufanova.
- b) Městská infrastruktura
Náklady ve výši 7,8 mil Kč jsou plánovány z větší části na úpravu zeleně v městské části
- c) Doprava
Náklady ve výši 3,5 mil Kč jsou plánovány na údržbu silnic, chodníků a na dopravní značení.
- d) Školství
Výdaje ve výši 30,436 mil Kč jsou plánovány na provoz mateřských, základních a středních škol, jeslí a na rekonstrukce jejich areálů.
- e) Sociální oblast a zdravotnictví
Náklady ve výši 23,765 mil Kč jsou plánovány na sociální dávky, lékařskou službu první pomoci, prevenci před drogami a dalšími látkami, pečovatelskou službu, pomoc zdravotně postiženým atd.
- f) Kultura
Výdaje ve výši 5,347 mil Kč jsou plánovány na provoz knihovny, provoz příspěvkové organizace KS Průhon, vydávání novin Řepy 2006 a ostatní záležitosti spojené s kulturou.
- g) Bezpečnost
Výdaje ve výši 1,6 mil Kč jsou plánovány na výdaje spojené s ochranou obyvatelstva a na provoz hasičského sboru městské části Praha 17
- h) Hospodářství
Náklady 480 tis. Kč jsou plánovány na provoz hřbitova.
- i) Vnitřní správa
Náklady 51,53 mil Kč jsou plánovány na mzdové prostředky zastupitelstva obcí, činnost místní samosprávy (48,291 mil Kč) a činnost místní správy.
- j) Pokladní správa
Výdaje ve výši 2,88 mil Kč jsou plánovány na finanční operace, nespecifikované pojištění, neúčelovou rezervu pro případ nepředpokládaných výdajů.

Výnosy jsou tvořeny především předpisem nájemného z bytových a nebytových prostor. Celkové výnosy jsou zhruba na úrovni výnosů roku 2005 (index 99,7%). Předpokládá se nižší výnos na úrocích z prodlení, neboť dluhy u velkých dlužníků byly již vyřešeny.

V roce 2006 by se měl uskutečnit prodej pozemků majitelům rodinných domků v lokalitě při ulici Na Fialce I. Prodejní cena těchto pozemků je stanovena ve výši 4 330 tis. Kč. Pokud se tento prodej uskuteční budou navýšeny o tuto částku výnosy a to formou úpravy rozpočtu.

Také v roce 2006 by měl proběhnout prodej bytů jednotlivým nájemníkům. Tržby z těchto prodeje obecního majetku by navýšily celkové výnosy.

Náklady jsou plánovány podle druhu, kromě nákladů na pořízení hmotného investičního majetku. Tyto náklady jsou součástí výdajů v hlavní činnosti.

Celkové náklady jsou v porovnání s rokem 2005 vyšší o 2 323 tis. Kč (index 103%). K navýšení nákladů dochází na položce „ostatní služby provozu domů“ z důvodu prováděných kontrol plynových rozvodů, vyšší budou i náklady na položce „právní služba vč. nákladů na kolky“, neboť advokátní kancelář, která spolupracuje s městskou částí se stala plátcem DPH. Nárůst nákladů je i na položce „obstaravatelská služba“ – již je možno měnit nástrojem „úprava rozpočtu“. Vyšší náklady jsou plánovány i na položce „mimořádné úklidy“ především z důvodu prováděných deratizací a na položce „spotřeba materiálu“ a to vzhledem ke stárnutí vybavení bytů, kdy se stáří bytů na Řepích I. začíná pohybovat kolem 24 let a předpokládají se rozsáhlejší výměny kuchyňských linek. Nárůst mzdových nákladů vč. zákonných odvodů souvisí s navýšením platových tarifů zaměstnanců od 1.1. 2006.

Zdroj: Městská část Praha 17,

<http://web.repy.cz/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=1503>

11. Rozdělení dotací:

a) Dotace 100 000 Kč

Tuto malou částku bych použil jako finanční odměnu tomu, kdo zcela předělá nemoderní a nepřehledné webové stránky městské části Praha 17. Organizační struktura stránek mi nepřipadá vhodná a proto bych je zcela nechal předělat. Je mnoho soukromých společností, které potřebují získat reference a proto vyrobit web podle šablony nezabere tolik času a tato částka by na to byla vhodná.

b) Dotace 1 000 000 Kč

Jedná se opět o zanedbatelnou část rozpočtu obce, avšak je to dost prostředků na financování smysluplných věcí. Například by bylo možné navýšit o tuto částku prostředky na akutní opravy dosluhujících dřevěných oken, kuchyňských linek, vodovodních baterií apod.

c) Dotace 10 000 000 Kč

Tato částka již tvoří podstatný díl ročního rozpočtu a proto by mohla být použita na výstavbu plaveckého bazénu, o kterém se již mnohokrát v minulosti v zastupitelstvu diskutovalo. Je jasné, že rozumně veliký a vybavený bazén za tuto částku pořídit nelze, ale jako investici na projektovou dokumentaci, přípravu místa a vybudování základu by to stačit mohlo, další investice by se mohly pokrýt z rozpočtu příštích let. Kdyby se na základních školách zavedla povinná plavecká výuka, mohla by se městská část ucházet o dotaci od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

12. Změny v různých časových horizontech:

a) Horizont 2 let: Tento čas je příliš krátký k tomu, aby se tvář městské části dramaticky změnila. Budou dokončovány stavby, které započaly v minulosti, bude probíhat odprodej bytů, ale nic významného k vidění nepředpokládám.

b) Horizont 5 let: Stále příliš krátká doba na nějakou razantní změnu. Opět předpokládám růst počtu nově postavených objektů včetně nějaké schválené verze břevnovské radiály.

c) Horizont 10 let: Předpokládám, že v tomto horizontu by opět mohla být diskutována otázka výstavby plaveckého bazénu možná spojitelného s dalším víceúčelovým zařízením.

d) Horizont 20 let: To je již pro mě příliš vzdálená budoucnost a zatím si neumím představit, co všechno by se mohlo stát. Odhaduji růst okolních městských částí a postupné zvyšování ceny pozemků a další bytovou i nebytovou výstavbu v obci.

Obr1: Rozdělení městských částí. Zdroj: ČSÚ

13. Použité zdroje:

- ČSÚ, *Veřejná databáze*. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdb/>, poslední aktualizace 1.4.2006, citováno 20.4.2006,
- ČSÚ, *Mapa správních středisek*. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/8E892C132A3142AFC1256F3500513485/\\$File/p_57.JPG](http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/8E892C132A3142AFC1256F3500513485/$File/p_57.JPG), poslední aktualizace 1.5.2005, citováno 20.4.2006
- BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla*. Verze 3.3. © 1999–2004, poslední aktualizace 11.11. 2004. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.ps>>. <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>.
- BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentu podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typu dokumentů*. Verze 3.0 (2004). © 1999–2004, poslední aktualizace 11. 11. 2004. URL: <http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps> <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.